

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 1307
Tarih : 06-03-2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

2 Mart 1994 yılında Demokrasi Partisi (DEP) Milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılarak cezaevine konulmaları ve sonrasında DEP'in kapatılması kamuoyunda 2 Mart 1994 darbesi olarak adlandırılmaktadır. Kürt Halkının demokratik siyaset yapma yollarının kapatılmasına yol açan bu darbeyi planlayanların ve uygulayanların açığa çıkarılması ve bu darbe ile yaşanan mağduriyetlerin tespit edilerek alınacak tedbirlerin neler olduğunun belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Lezgin BOTAN

HDP Van Milletvekili

GEREKÇE:

1991 seçimlerinde Sosyal Demokrat Halkçı Parti (SHP) listelerinden Meclis'e giren DEP'lilerin dokunulmazlığı Ankara DGM Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talebi üzerine 2 Mart 1994'de kaldırılmış Orhan Doğan ve Hatip Dicle TBMM çıkışında polislerce gözaltına alınmıştır. 2 gün sonra ise bu kez de Leyla Zana, Ahmet Türk, Sırrı Sakık ve bağımsız milletvekili Mahmut Alınak gözaltına alınmıştır. Milletvekilleri yapılan sorgularının ardından 17 Mart'ta tutuklanmışlardır.

16 Haziran 1994'te Anayasa Mahkemesi, Demokrasi Partisi'nin kapatılmasına ve 5'i cezaevinde bulunan 13 milletvekilinin tümünün dokunulmazlığının kaldırılmasına karar vermiştir. Milletvekilleri "yasadışı örgüt üyeliği" iddiasıyla 15 'er yıl ağır hapis cezasına çarptırılmışlardır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi,2001 yılında verdiği kararla Devlet Güvenlik Mahkemelerinin tarafsız ve bağımsız olmadıkları ve başvurucuların adil yargılanmadıklarına hükmetmiştir. Yeniden yargılama sonucu 10 yıl 3 ay 8 gün fiilen cezaevinde kalan DEP milletvekilleri 9 Haziran 2004'te serbest bırakılmışlardır.

Türkiye'de siyasete bu zamana kadar ciddi müdahaleler olmuştur. 2 Mart 1994 te, bu anlamda bir müdahaledir ve bir darbedir. 2 Mart 1994'te Türkiye halkının özgür oylarıyla seçilmiş kişiler, anayasa çiğnenerek Meclis'ten atılmıştır. Dönemin Başbakanı Tansu Çiller ve dönemin Genelkurmay Başkanı Doğan Güreş yaptıkları açıklamalarla DEP milletvekillerinin "PKK'nin meclisteki gölgesi ve meclisteki eşkiya" oldukları iddia edilerek dokunulmazlıklarının kaldırılmasının gereği vurgulanmıştır. TBMM ye girmesi o günkü yasal düzenlemelere göre mümkün olmayan polis milletvekillerini Meclis içinde yaka paça gözaltına almıştır.

Daha evvel 27 Mayıs 1960 darbesi ve 12 Eylül 1980 darbesinde de parlamenterler bu şekilde gözaltına alınmışlardı. 2 Mart tarihinde yaşanan olayda bu yönüyle siyasete bir müdahaledir. Müdahalelerde değişik araçlar kullanılıyor. Tanklar yürüyor, parlamento sarılıyor, asker anayasayı askıya alıyor. Tıpkı 28 Şubat'ta, 12 Mart'ta ve 27 Nisan'da olduğu gibi muhtıralar yayınlanıyor. Milli Güvenlik Kurulu'nun toplantısı oluyor ve medya gibi değişik araçlar kullanılıyor. 2 Mart 1994 'te kullanılan araç da yargıdır. Bu anlamda, diğerleriyle arasında biçimde ve şekilde farklılıklar olmasına rağmen, açık bir şekilde 2 Mart 1994 bir darbedir ve siyasete müdahaledir.

Diğer darbeler çeşitli şekillerde kamuoyunda tartışılıp konuşuluyor olmasına rağmen 2 Mart 1994 darbesinin tartışılmamasının nedeni devletin Kürt sorununu demokratik yollardan çözme konusundaki isteksizliği ve Kürtlerin kendi iradeleri ile demokratik siyaset yapmalarına olan yaklaşımıyla ilgilidir.

DEP milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılarak cezaevine konulması ve DEP'in kapatılması ile Kürt Sorununun Demokratik Siyaset zemininden çözümünün önü de kapatılmıştır. Sonrasında çatışma ve düşük yoğunluklu savaş konsepti devreye girmiş ve Türkiye tarihinin en karanlık yıllarının yaşanmasına yol açılmıştır.

Aradan geçen 22 yıla rağmen 1994'te Türkiye'de başlatılan topyekûn savaş konseptinin demokratik siyaset yollarını tıkayarak yarattığı yıkımın benzerinin bu gün HDP şahsında güncellenmek istendiğine dair çağrılar söz konusudur.

Son günlerde hem Cumhurbaşkanı'nın hem de hükümet sözcülerinin bizzat dillendirdiği, HDP'li milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılıp yargılanmaları gerektiğine dair yargıya ve Parlamente'ye çağrılar yapmaları o günden bu güne çok fazla bir şeyin değişmediğini göstermektedir. Demokratik taleplerin ve Kürt Sorununun çözümünü güvenlikçi politikalar ve "terör" söylemine hapsetmenin toplumsal ve tarihsel sonuçları tam yüzyıldır sadece yıkım olmuştur.

Kürt Halkının demokratik siyaset yapma yolunun kapatılmasına yol açan 2 Mart 1994 darbesini planlayanların ve uygulayanların açığa çıkarılması ve bu darbe ile yaşanan mağduriyetlerin tespit edilerek alınacak tedbirlerin neler olduğunun belirlenmesi için Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

1. İdris Baluken
HDP Diyarbakır Milletvekili

2. Filiz KERESTECİOĞLU
HDP İstanbul Milletvekili

3. Garo PAYLAN
HDP İstanbul Milletvekili

4. Huda KAYA
HDP İstanbul Milletvekili

6. Müslüm DOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

8. Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

9. Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

11. Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

13. Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili

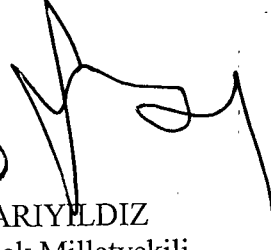
14. Burcu ÇELİK ÖZKAN
HDP Muş Milletvekili

15. Besime KONCA
HDP Siirt Milletvekili

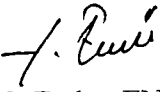
16. Kadri YILDIRIM
HDP Siirt Milletvekili

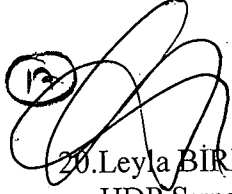
17.Aycan İRMEZ
HDP Şırnak Milletvekili

18.Faysal SARIYILDIZ
HDP Şırnak Milletvekili

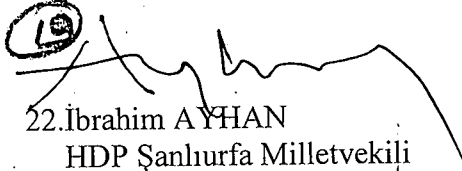
19. Ferhat ENCU
HDP Şırnak Milletvekili

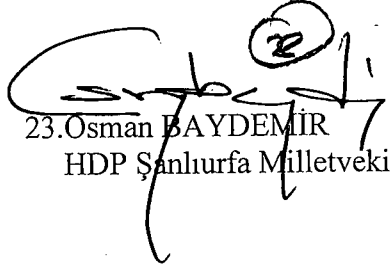
20.Leyla BİRLİK
HDP Şırnak Milletvekili

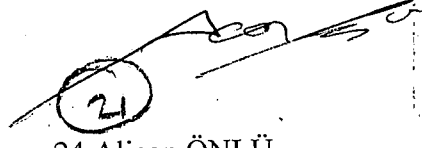
21.Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

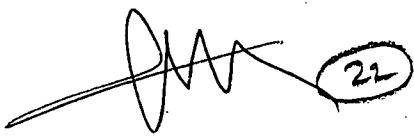
22.İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

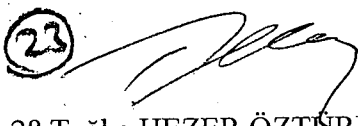
23.Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili

24.Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili

27.Nadir YILDIRIM
HDP Van Milletvekili

28.Tuğba HEZER ÖZTÜRK
HDP Van Milletvekili